

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СТЕРИЈИНОГ ПОЗОРЈА

2020-2024.

*стеријино
позорје*

Стратегија развоја Стеријиног позорја за период 2020–2024.

Увод

Стеријино позорје основано је 29. марта 1956, с јасним циљем, да као стални позоришни фестивал и институција, континуирано ради на развоју, афирмацији и промоцији домаће драмске књижевности и позоришне уметности. До 1991, Позорје је имало пресудан значај за репертоарску политику већине театарских кућа на просторима тадашње државе. Бити у селекцији најзначајнијег домаћег фестивала, доприносило је већем реномеу позоришта и уметника који су учествовали у стварању представа. Стеријина награда обезбеђивала је посебан статус и уписивање у позоришну историју. Успешност концепта и идеје Позорја може се утврдити и на основу тога што је по моделу Стеријиног позорја формирано још неколико фестивала који и данас трају: Теден словеначке драме у Крању, Марулићеви дани у Сплиту, Бијенале црногорског театра у Подгорици и Фестивал босанскохерцеговачке драме у Зеници. Након распада земље, Стеријино позорје наставило је да, уз повремене кризне периоде и стална трагања за идентитетом у драматично измењеним друштвено-историјским и културним околностима, обавља изворну мисију. Прилагођавајући се просторно-временском контексту и савременом позоришном тренутку, мењајући концепт фестивала, Позорје је опстало као релевантна културна и театарска адреса у целом региону, па и шире. Уназад неколико година, константна деградација културних вредности, није се у великој мери одразила на бројне и значајне делатности институције и националног позоришног фестивала. У настојању да очува свој идентитет, Позорје се 2016, након десетогодишњег периода, вратило изворним принципима фестивала – у такмичарској селекцији могу да учествују представе рађене према делима домаћих аутора, без обзира да ли су настале у продукцији наших или иностраних позоришта. Стеријине награде (текст савремене драме, режија, глумачка остварења, сценографија, костимографија, сценски покрет, драматургија, музика, сценски језик), као и бијенална Стеријина награда за позоришну критику и даље су најцењеније позоришне награде на овим просторима и представљају најважнију верификацију уметничких достигнућа у театарској уметности. Фестивал је од самог почетка био медијски најатрактивнија делатност Позорја и никада није значао само још један од многобројних позоришних фестивала, већ се усталичио као изузетно важан културни и друштвени догађај, кроз чије су се програме преламали различити театарски, књижевни, али и шири друштвено-историјски и политичко-идеолошки феномени. И кроз своје остале делатности, као што су издавачка (часопис „Сцена“ почео је да излази 1965. као најрелевантнији часопис за позоришну уметност и културу, док су многобројни наслови из области историје и теорије позоришта промовисали театролошку мисао домаћих аутора), документационоистраживачка (у Стеријино позорје су се у протеклих шест деценија редовно достављали подаци о позоришном животу целе земље, што је резултирало богатим збиркама позоришних плаката, рукописних драмских дела, фотографија...), међународна сарадња (Позорје је од свог оснивања промовисало домаћу драмску књижевност и позориште у иностранству кроз најразличитије интернационалне програме и сарадњу са бројним међународним институцијама и појединцима), Позорје је доказало свој несумњиво велики допринос у развоју театарске уметности на просторима бивше Југославије.

Организационе јединице

Делатности и послови Стеријиног позорја обављају се у четири организационе јединице:
Фестивалски центар са сектором за позоришну међународну сарадњу,
Издавачки центар,
Документационоистраживачки центар,
Општа служба.

Фестивалски центар са сектором за позоришну међународну сарадњу

Фестивал Стеријино позорје

Најзначајнији домаћи позоришни фестивал традиционално се одржава крајем маја и почетком јуна сваке године, према утврђеним пропозицијама. На основу селекционог циклуса бира се до девет представа у такмичарској селекцији и до пет остварења у међународном програму «Кругови». За Стеријине награде конкуришу представе домаћих позоришта и представе из иностранства рађене по текстовима наших аутора. Међународни програм «Кругови» подразумева учешће иностраних театара и пружа могућност компарације националних драматургија, доминантних тема, естетских одлика, различитих позоришно-сценских израза. Селекциони циклус обавља селектор Стеријиног позорје чији је мандат до две године. Врло је важно да се овај период не продужава јер би у противном Фестивал могао постати место промоције само једне врсте позоришне естетике и критичарско-гледалачког сензибилитета. Стога је потребно посебну пажњу посветити избору селектора, како би Фестивал сагледао све релевантне уметничке појаве у текућој сезони. Домаћи драмски текст остаје темељна вредност Позорја. У склопу сваког Фестивала одржавају се многобројни програми који употпуњују слику наше позоришне стварности. У 2018. обновљена је једна од најважнијих фестивалских манифестација – Трибина Позорја, уз учешће драматурга, редитеља, глумца, критичара, театролога и директора позоришта, који сагледавају доминантне појаве у домаћим театарским кућама и српској драмској књижевности. Посебна пажња посвећује се реафирмацији институције Округлог стола критике, по којем је Фестивал био препознатљив у прошлости. Позорје доводи младе драматурге на сваки фестивал уз њихову обавезу да учествују у раду Округлог стола критике, пишу текстове за фестивалски Билтен, чиме се ствара нова генерација позоришних критичара и театролога. Уз промоције књига из области историје и теорије позоришта, Позорје младих на којем учествују студенти високих позоришних школа из Србије и земаља региона, изложбе и радионице, Фестивал оправдава реноме најзначајнијег театарског догађаја у региону.

У оквиру фестивалске делатности Позорје је у претходних десетак година развило и друге програме и активности који употпуњују основну мисију институције. Конкурс за најбољи домаћи драмски текст је конкретан вид подршке у циљу афирмисања српске драмске

књижевности и непосредно промовише изворне принципе на којима је Позорје утемељено. Од 2007, када је *Конкурс* покренут, а траје од 1. септембра до 30. новембра сваке године, пристигло је преко 1000 текстова, који се чувају у архиви Позорја. Сценска реализација награђеног текста у позориштима из земље и региона, његово објављивање на српском и енглеском језику подстицај су, не само драмским ауторима, него и репертоарској политици театарских кућа окренутих савременој драматургији. Захваљујући томе, Позорје се у претходних неколико година промовисало као копродуцент представа рађених према победничким текстовима са *Конкурса*. Тренутно је на репертоарима позоришта у Србији шест остварења у којима је Позорје копродуцент, а у 2020. ће бити реализован текст Филипа Грујића *не пре 4:30 нити после 5:00* који је победио на прошлогодишњем *Конкурсу*. Такође, уназад три године, текстови из најужег избора, имају своја јавна читања на фестивалу Позоришно пролеће у Шапцу, као вид сарадње наше две театарске адресе. Овај вид делатности наше институције наставиће се и у наредних пет година. Током 2018. Стеријино позорје и Радио-телевизија Војводине су склопили *Протокол о сарадњи* који предвиђа реализацију победничких текстова са Конкурса у форми ТВ филма, чиме се само додатно повећава специфична тежина и вредност *Конкурса*.

Позоријански сусрети, који се организују током целе године у дирекцији Позорја, представљају позоришне уметнике, институције, фестивале, часописе, књиге који су од пресудног значаја за развој позоришне уметности на овим просторима. У 2018. увели смо праксу одржавања *Позоријанских сусрета* у институцијама и на фестивалима у Србији и региону са којима имамо сарадњу и на којима се промовишу делатности и програми Позорја. Овај вид умрежавања, поред тога што омогућава већу присутност и видљивост Позорја, отвара нове програмске сегменте, као што су: заједничке изложбе (са Позоришним музејем Војводине реализована изложба „Светлана Бојковић – уметност глуме“ у 2019), суорганизација симпозијума, трибина и предавања (са Матицом српском уприличен научни скуп посвећен драмском опусу Бранислава Нушића) и читав низ других програма. Конкретни пројекти, потенцијални партнери, модели сарадње и методологија дефинисаће се у годишњим програмима институције у наредних пет година.

Међународна сарадња

Стеријино позорје, годинама уназад, негује интензивну међународну сарадњу, што се огледа и у богатим међународним програмима. Тријенални *Међународни симпозијум позоришних критичара* (реализује се са Међународним удружењем позоришних критичара), на коме сваке три године у склопу програма Фестивала учествује тридесетак најеминентнијих позоришних стручњака из целог света; тријенална међународна изложба *Фотографија у позоришној уметности* (под покровитељством Међународног удружења фотографа), на коју своје радове пошаље у просеку стотинак светских фотографа; *Радионица драмског текста* и *Јавна читања награђених драмских текстова са националних конкурса* (регионални пројекти у којима учествују Теден словенске драме, Крањ; Марулићеви дани, Сплит; Фестивал босанскохерцеговачких позоришта, Зеница и Стеријино позорје). У претходних седам година, Жири Округлог стола критике чине три члана Међународног удружења позоришних критичара, и Стеријино позорје је један од ретких светских фестивала који има овакву врсту сарадње са овом значајном међународном асоцијацијом, на чему треба истрајати и у будућности.

Чињеницу да су српске секције Међународног позоришног института и Међународног удружења позоришних критичара регистроване при Стеријином позорју, неопходно је искористити за јачање позиција Позорја у иностранству. Присутност Стеријиног позорја на интернационалним позоришним фестивалима сличне провенијенције неопходна је како због промоције, тако и због наставка, обogaћивања или успостављања сарадње, размене искустава и преузимања примера добре праксе у уметничко-естетском и организационо-техничком смислу. С тим у вези, потребно је укључивање Позорја у међународне асоцијације и мреже, што је приоритет у предстојећем периоду. Иако је Позорје превасходно институција чији је задатак развој, промоција и афирмација националне драмске књижевности и позоришне уметности, позиционирање у регионалним и европским оквирима подразумева интензивну међународну сарадњу. Досадашња искуства на том плану, уз већ поменуте, огледају се и у регионалним копродукцијама са позориштима из Словеније, Хрватске и Босне и Херцеговине. Једно од стратешких опредељења Позорја у наредном периоду јесте међународна копродукција представе настале на основу победничког текста са Конкурса Позорја. Модел непосредне реализације биће преузет из претходног регионалног пројекта у којем је Стеријино позорје учествовало – „Одисеј“ Горана Стефановског у режији Александра Поповског, у којој су целу ауторску екипу чинили добитници Стеријине награде.

Издавачки центар

Стеријино позорје издаје најважнији позоришни часопис у региону. Од 1965. *Сцена* проблематизује различите аспекте позоришне уметности, историју и теорију театра и бројне феномене који су у непосредној вези с драмском књижевношћу, позоришном естетиком и изразом, редитељским поетикама, глумачким ангажманом, визуелним идентитетом представа. Часопис се непосредно бави естетиком, теоријом и социологијом позоришта, кроз интервјуе прати актуелна збивања у домаћем и иностраном театру, редовно доноси приказе домаћих и међународних фестивала, обележава јубилеје, даје приказе књига. *Сцена* у сваком броју доноси најмање један савремени домаћи драмски текст и на тај начин значајно доприноси афирмацији домаћег драмског стваралаштва. До сада је објављено близу 300 свезака, односно бројева часописа. Уназад петанестак година објављују се и инострани савремени драмски текстови. Стеријина награда за театрологију часописа *Сцена* установљена је 1986. ради подстицања развоја театрологије и њене друштвене и стручне афирмације. Награда се од 2002. додељује тријенално. Високи уметнички и научни критеријуми, када је реч о уређивачкој политици, једноставно се подразумевају, а компетентност чланова редакције и главног и одговорног уредника гарантују да достигнути стандарди неће бити угрожени. Годишње излазе четири броја часописа на српском језику и један број на енглеском, и у будућности овај континуитет објављивања треба задржати. *Сцена* на енглеском језику покренута је 1978. са идејом да информише инострано читалаштво о позоришним збивањима у земљи, а данас превасходно објављује савремено домаће драмско стваралаштво, чиме недвосмислено доприноси његовој промоцији у свету.

Од самог оснивања Стеријино позорје покренуло је разноврсну издавачку делатност. Кроз девет библиотека, периодичних издања, алманахе и годишњаке, до сада је објавило више од 500 наслова, у тиражу од преко 500.000 примерака. У библиотеци *Савремена*

Југословенска драма штампано је 29 драма које су добиле Стеријине награде за најбољи драмски текст. Међу ауторима су најзначајнији југословенски драмски писци, попут Мирослава Крлеже, Александра Поповића, Љубомира Симовића, Душана Ковачевића, Горана Стефановског, Рудија Шелига, Слободана Шнајдера, Виде Огњеновић и други. Паралелно са савременим комадима, библиотека *Драматуршки списи* доноси најважније теоријске студије из домаће драматургије. Њихови аутори су најпознатија имена југословенске театрологије: Јосип Кулунџић, Владимир Краљ, Бранко Гавела, Јосип Видмар, Хуго Клајн, Велибор Глигорић, Ели Финци, Боро Драшковић, Мата Милошевић, Јосип Лешић, Јован Путник, Андреј Инкрет, Драган Клаић, Јован Ћирилов, Бранко Плеша, Слободан Селенић, Петар Марјановић... Тако су се прожимали теорија и пракса и стварала историја домаћег позоришта и домаће драме. Највише наслова објављено је у посебним издањима: од зборника радова, поводом значајних јубилеја, али и тематских односно проблемских, везаних за одређени позоришни тренутак, преко сабраних излагања са међународних симпозијума које је организовало Стеријино позорје, до монографских издања и сабраних драма Јована Стерије Поповића у два тома, на преко 1000 страна. Реч је о репрезентативним издањима, нека од њих су објављена и вишејезично (осим на српском, на енглеском и француском језику), иза којих стоје истакнута ауторска имена, највећи стручњаци из појединих области позоришта.

Последњих година покренуте су и нове библиотеке, попут „Призора“, у којој је објављена двотомна антологија нових српских драма, односно библиотека „Синтезе“ која наставља истраживања позоришта у нашем времену, његову модерност односно постмодерност, драмско и постдрамско, са најзначајнијим примерима, те најновија библиотека „Експозиција“.

Позорје ће посебну пажњу посветити издавању релевантних наслова везаних за домаћу театролошку мисао, драматургију и теорију позоришта, и настојати да се годишње објаве бар три до четири књиге из тих области. Током 2018. покренута је нова едиција *Експозиција*, у форми цепног издања и објављена су већ два наслова, а у 2020. години извесно ће бити објављен бар још један наслов из ове новопокренуте едиције. Дугорочни циљ Стеријиног позорја јесте да се у библиотеци *Синтезе* објављују најрелевантнији научни радови домаћих аутора, а у едицији *Драматуршки списи* жанровски, стилски и тематски хетерогенији рукописи. Такође, размотриће се могућност суиздавачких пројеката са сродним институцијама, као што су Српско народно позориште, Позоришни музеј Војводине, Академија уметности у Новом Саду, Факултет драмских уметности у Београду. Позорје је у сарадњи са Позоришним институтом из Братиславе, а уз подршку словачке фондације „Слолиа“, 2018. објавило антологију „Нова словачка драма“. Овај вид међународне сарадње у издваштву, на принципу реципроцитета, биће настављен у наредним годинама. У току су преговори за објављивање антологије савремених пољских и кинеских драмских писаца, а реализација се очекује током 2021. и 2022.

Дистрибуција издања Стеријиног позорја је сегмент који мора да се унапреди. Тренутно се издања Позорја у слободној продаји могу пронаћи у књижарама у Новом Саду и Београду. У складу са основним опредељењима и задацима Стеријиног позорја, књиге и часопис *Сцена*, који се промовишу на бројним позоришним фестивалима и институцијама у земљи и региону, у тим приликама се поклањају, што је ефикасан начин афирмације писане речи о драми и позоришту. Позорје ће у циљу боље дистрибуције ангажовати

агенције које се баве овом врстом посла, чиме ће наши наслови наћи пут до знатно веће читалачке публике. Такође ће се наставити процес објављивања часописа *Сцена* у електронском облику на сајту Стеријиног позорја, што је успешно започето пре десетак година.

Документационоистраживачки центар

Позорје, већ неколико деценија, сакупља, обрађује и класификује богату грађу из позоришног живота наше земље. Овај центар поседује збирке са око 7000 позоришних плаката, преко 37000 фотографија, близу 2000 рукописних драмских дела, 650.000 листова архивских докумената и грађе, преко 62.000 различитих чланака и исечака из дневне штампе, око 21.000 различитог штампаног позоришног материјала: програми драмских, оперских и балетских представа, каталози фестивала, најаве репертоара позоришта и разни други штампани материјал информативног и пропагандног карактера, око 300 ролни магнетофонских трака, преко 100 видео касета и 500 ЦД/ДВД са снимцима позоришних представа. Непроцењива вредност поменутих збирки увећана је тиме што се у протеклих неколико година приступило процесу дигитализације целокупне грађе. Тиме су створени предуслови да Стеријино позорје организује театролошка, књижевно-историјска и драматуршка научна истраживања, што би у перспективи омогућило утемељење српског позоришног института. У претходне четири године реализована су три научна истраживања у којима су учествовали сарадници са Филозофског факултета у Новом Саду, Академије уметности Нови Сад, из Позоришног музеја Војводине и Матице српске, а објављени су и *Зборници радова*. У сарадњи са Српском академијом наука и уметности и Матицом српском, Позорје је организовало научни скуп посвећен Браниславу Нушићу и објавило *Зборник радова*. Неопходно је у наредном периоду иницијативу о потреби установљавања Позоришног института Србије, са седиштем у Новом Саду (у прво време при Стеријиним позорју, а касније као самосталну институцију) представити Министарству просвете, науке и технолошког развоја и у конкретне пројекте укључити већи број истраживача, професора универзитета, театролога, историчара уметности и књижевности. Први кораци ка реализацији овог плана учињени су током 2018. у комуникацији са Покрајинским секретаријатом за високо образовање и научноистраживачку делатност.

Документационоистраживачки центар сваке године објављује *Годишњак позоришта Србије* (раније *Годишњак југословенских позоришта*, *Годишњак позоришта Србије и Црне Горе*) јединствену публикацију, која даје веома рељефну слику националног позоришта у одређеном културно-стваралачком тренутку. Садржи податке о драмском, оперском и балетском репертоару професионалних позоришта у једној сезони, податке о позоришним фестивалима, селективну библиографију о позоришту и драмској књижевности, високим позоришним школама, позоришним музејима и Документационоистраживачком центру Стеријиног позорја и индексе (аутори, учесници у инсценирању, наслови). Захваљујући садржају, суми релевантних података и њиховој методолошкој презентацији, *Годишњак* се може користити и као фундаментално полазиште за проучавање позоришне уметности и за компаративна истраживања веза и додира српске позоришне културе и уметности с другим позоришним културама и уметностима. *Годишњак позоришта Србије* могу користити људи различитих професионалних профила, нивоа образовања и интересовања: научни радници и позоришни стручњаци са простора

бивше Југославије, новинари, студенти и наставници, пропагандисти и љубитељи позоришта. Стога опстанак и постигнути континуитет у објављивању ове драгоцене књиге не смеју бити доведени у питање.

Статус и перспективе

Оснивач Стеријиног позорја је Град Нови Сад, што подразумева прецизно дефинисане међусобне односе и обавезе између Скупштине Града Новог Сада, Управе за културу, члана Градског већа за културу и Позорја. У складу са законским одредбама, Статутом Стеријиног позорја, Законом о култури и осталим правним прописима, обављају се све делатности и активности институције и фестивала. Годишњи програм рада и Финансијски план Позорја, као суштински важни за функционисање институције, пролазе законом прописане процедуре и представљају кључне аспекте рада током једне године.

Када је реч о програмским опредељењима, Позорје испуњава своје делатности кроз деловање три програмске јединице: Фестивалски центар са придруженим сектором за међународну сарадњу, Издавачки центар и Документационоистраживачки центар. Активности Позорја не би биле могуће без Опште службе и рачуноводства. Координација рада свих центара омогућава да институција испуњава културну и позоришну мисију и чува темељне принципе на којима почива.

Један од највећих проблема и изазова са којима се Стеријино позорје суочава јесте кадровска структура. Као последица Уредбе о забрани запошљавања, али и читавог низа других околности, Позорје је у претходних двадесетак година изгубило скоро 50% радних места. Од 20 запослених, последња систематизација из 2018. предвиђа 11 радних места. Узимајући у обзир да су се у том периоду значајно повећале делатности институције (Позорје је развило и унапредило научно-истраживачку делатност, покренут је Конкурс за најбољи савремени домаћи драмски текст, Позорје се укључило у позоришну продукцију као активан копродуцент представа, ради се на дигитализацији архивске грађе и збирки позоришних плаката, фотографија и рукописних драмских дела...), овакве тенденције угрожавају ефикасно функционисање институције. У наредном периоду неопходно је, узимајући у обзир економске параметре, законски оквир и глобалне феномене урушавања културног вредносног система, инсистирати на побољшању кадровске структуре Позорја. Пошто се почетком 2020. очекује укидање Уредбе о забрани запошљавања и израде Кадровских планова за сваку институцију културе посебно, Стеријино позорје ће настојати да добије још четири радна места, изменама Правилника о организацији и систематизацији послова, што је један од основних предуслова за даљи развој свих делатности и активности институције.

ПЕСТ АНАЛИЗА

Политичке/законске околности и фактори

Оснивач Стеријиног позорја је Град Нови Сад и самим тим Позорје је буџетска институција што подразумева њен рад у законом прописаним оквирима. Отежавајуће околности са којима се установа суочава јесу поменута вишегодишња забрана запошљавања у јавном сектору, неприлагођен Закон о јавним набавкама специфичностима установа културе, поготово у позоришној делатности и буџетски систем заснован на фискалној години који не допушта у пуној мери пројектно планирање (позоришна сезона захвата две фискалне године). Проблеми трансферних финансијских средстава које Стеријино позорје добија на основу конкурса које расписују Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, односно Министарство културе и информисања, уназад неколико година попримили су врло озбиљне размере. Наиме, Закон о буџету не дозвољава да се ова средства уврсте у финансијски годишњи план институције без доказа о њиховом добијању. С обзиром на то да се конкурси за текућу годину расписују тек у јануару, а да се финансијски план Позорја израђује већ током августа за наредну годину, те да се решење о добијању средстава са конкурса, објављују у априлу, па се тек ребалансом буџета Града Новог Сада могу уврстити у финансијски план институције, очигледни су огромни проблеми за начин трошења и реализацију тих финансијских средстава. Важно је, у координацији са Управом за културу и Управом за финансије Града Новог Сада, пронаћи ефикасне моделе за превазилажење ове ситуације.

Управљачка структура

Управни одбор Стеријиног позорја бира Скупштина Града Новог Сада. Управни одбор има пет чланова, од којих је један члан из редова запослених. Закон о култури предвиђа да чланови управних одбора институција културе морају бити признати уметници или стручњаци из области културе и уметности, што је у случају Стеријиног позорје испуњено. Управни одбор управља институцијом на основу Статута Стеријиног позорја, Правилника о раду Управног одбора и других предвиђених законских одредби. Управни одбор, након расписаног јавног конкурса и спроведене процедуре, доставља списак кандидата за директора оснивачу, Скупштини Града Новог Сада, која именује директора на период од четири године. Директор непосредно руководи институцијом. У Стеријиним позорју, на основу одредбе из Закона о култури, формиран је Уметнички савет од пет чланова, као саветодавно тело директора, а на основу предлога репрезентативних удружења из основне делатности институције: Удружења драмских уметника Србије, Удружења драмских писаца Србије и Савеза драмских уметника Војводине. У циљу очувања интегритета и угледа институције, односно поштовања законске регулативе, неопходно је ове процедуре поштовати и у будућем периоду.

Економске околности и фактори

Позорје је као буџетска институција усмерено ка средствима која обезбеђују оснивач Град Нови Сад и, кроз конкурсе, Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама и Министарство културе Републике Србије. С обзиром на улогу наше установе у развоју и афирмацији домаће драмске књижевности и позоришне уметности, као темељних вредности друштва, природно је да се највећи део средстава обезбеђује из буџета.

Симболична финансијска помоћ (око 10 одсто) обезбеђује се од спонзора и донатора. Свакако да би ово могао да буде већи удео, али то подразумева доношење законске регулативе која би мотивисала потенцијалне спонзоре и донаторе за улагања у културу и уметност. Садашња пракса не обезбеђује пореске олакшице за друштвено одговорне компаније које улажу у институције и манифестације културе, што резултира незаинтересованошћу за потенцијалну озбиљнију финансијску подршку сектору културе. Стеријино позорје ће и убудуће, заједно са осталим установама и појединцима инсистирати на доношењу законских оквира који би регулисали ову област.

Приступ међународним и европским фондовима и даље је отежан, пре свега због компликованих апликационих форми, али и процедура у вези са финансијама из домаћег законодавства. Ово се у великој мери може превазићи у комуникацији са иностраним партнерима, Министарством финансија Републике Србије и Управом за финансије Града Новог Сада, што захтева интензиван рад свих заинтересованих актера у наредном периоду.

Социокултурне околности и фактори

Од оснивања 1956. све делатности и програми Стеријиног позорја усмерене су на најширу публику у родном, генерацијском, националном, образовном и економско-социјалном смислу.

Највећи део публике чине посетиоци Фестивала, али није занемарљив и онај део који прати и учествује у осталим активностима наше институције (издаваштво: књиге и часопис *Сцена*; документационоистраживачка делатност: објављивање *Годишњака позоришта Србије*, научна истраживања и зборници, изложбе и трибине; међународна сарадња: организација Међународног симпозијума позоришних критичара и театролога).

Позорје кроз Фестивал има задатак да пружи што реалнију слику савремене домаће драмске књижевности и позоришне уметности. Осим стручне оцене коју доноси фестивалски Жири, Позорје је пре неколико година увело и награду публике што значи да и најшира јавност учествује у поменутом процесу процењивања уметничких и естетских достигнућа. На тај начин публика активно учествује у програмима Стеријиног позорја, како кроз поступак својеврсне критичке анализе програма, тако и кроз едукацију, јер су изабране

представе прошле стручни одабир компетентног селектора, чиме се задовољавају високи уметничко-естетски критеријуми изабраних и понуђених садржаја.

Технолошки фактори

Стеријино позорје у складу са својим кадровским могућностима прати и примењује сва нова технолошка достигнућа. Сајт Позорја и друштвене мреже су активне платформе на којима се промовишу делатност и програми институције. О занимању за активности Стеријиног позорја сведочи број посетилаца нашег сајта и Фејсбук странице (годишње око 52.000 посета сајту и преко 65.000 посета Фејсбук странице).

Пре неколико година започет је процес дигитализације богатих збирки Стеријиног позорја (рукописна драмска дела, позоришне фотографије и плакати) али је за наставак овог процеса неопходна стручна, техничка и финансијска подршка других специјализованих институција. У току 2019. обезбеђени су услови за израду нове апликације за *Годишњак позоришта Србије*, што је само прва фаза у овом амбициозном пројекту. Током 2020. и 2021. биће завршена и промовисана нова апликација, али је даљи, континуирани рад на дигитализацији архивске, историјске и уметничке грађе Позорја потребно оснажити у кадровском, техничком и финансијском смислу, кроз едукације, семинаре, аплицирање на конкурсима домаћих и европских фондова и повезивањем са институцијама које имају искуства на пољу дигитализације.

Анализа културног поља Стеријиног позорја

Анализа културног поља Стеријиног позорја би требало да представи позицију ове установе, узимајући у обзир све њене активности, спрам свих релевантних институција и организација у сва три сектора (јавни, приватни и невладин), као и појединаца, едукационих система и медија који функционишу у датој области, како на локалном, тако и на националном и регионалном нивоу. С обзиром на комплексност активности и делатности Позорја, од којих да наведемо само неке: извођачка уметност, друге уметничке делатности у оквиру извођачке уметности, рад уметничких установа, издавање књига, издавање часописа и периодичних издања, прикупљање и аналитичка обрада грађе, у овом делу анализе укратко ће бити изложене најважније делатности институције, како би што свеобухватније утврдили оквире културног поља ове установе: организовање Драмског фестивала као сталног фестивала националних драматургија, са наградном такмичењем за најбоља књижевно-драмска и сценско-извођачка уметничка остварења наших драмских писаца, односно наших професионалних драмских ансамбала и професионалних драмских ансамбала у другим земљама постигнута у представама грађеним искључиво на текстовима домаћих драмских писаца, системом селекције; окупљање драматичара, позоришних радника и стваралаца и других културних и јавних радника, организација стручних и научних скупова, саветовања, јавних разговора и договора и других радних састанака, ради сагледавања заједничких питања књижевно-драмског и позоришног живота и рада, ради преношења и међусобног упознавања са теоријским и практичним сазнањима и искуствима из свих подручја позоришне

делатности; организација тематских, пригодних, јубиларних и других позоришних изложби; систематско праћење, истраживање, прикупљање и аналитичко обрађивање грађе, података и докумената о драматургији и позоришном животу и раду за потребе стручног и научно-истраживачког рада у области драматургије и театрологије и ради информисања и упознавања свих заинтересованих у земљи, као и заинтересованих организација и појединаца у другим земљама; прикупљање, библиотечко обрађивање и стављање на коришћење позоришних књига, периодичних и других публикација, нарочито из наше савремене драматургије и позоришне теорије и праксе, као и информације и аналитичке прегледе о српским позориштима.

Боја за јавне установе

Боја за приватни сектор

Боја за невладин сектор

Културно поље: извођачке активности - Фестивал

Ниво	Извођачке уметности, Фестивали, Анимација	Издаваштво и Медији	Документационо-истраживачка делатност	Едукација
Локални	ИНФАНТ	ДНЕВНИК	Позоришни Музеј Војводине	Академија уметности у Новом Саду Филозофски факултет Нови Сад
Национални	ФИСТ -Фестивал интернационалног студентског театра, Београд Фестивал „Без превода“, Ужице Desiré Central Station, Суботица Позоришно пролеће, Шабац	ТЕАТРОН Медији : ВРЕМЕ Вечерње новости РТС РТС-Радио Београд 2 РТС-Радио Београд 3 НИН	Музеј позоришне уметности Србије	ФДУ, Београд Центар за драму у едукацији и уметности- <i>CEDEUM</i> Универзитет уметности у Београду Факултет за медије и комуникације

	<p>Фестивал „Дани комедије“, Јагодина</p> <p>Фестивал професионалних позоришта Војводине, Зрењанин</p> <p>Фестивал професионалних позоришта Србије, Јоаким Вујић</p> <p>Позоришни маратон, Сомбор</p>	<p>ПОЛИТИКА</p> <p>Платформе: https://hocupozoriste.rs/ http://www.kriticarski-karavan.org/</p>		
Регионални	<p>Теден словенске драме, Крањ, Словенија</p> <p>Марулићеви дани, Сплит, Хрватска</p> <p>Фестивал босанско-херцеговачке драме, Зеница, Босна и Херцеговина</p> <p>Фестивал Нова драма, Братислава, Словачка</p>	<p>MASKA, Словенија</p> <p>Казалиште, Хрватска</p> <p>Кретања, Хрватска</p> <p>SEEcult.org</p> <p>РТВ Словенија</p> <p>Радио Словенија -3</p> <p>РТВ Хрватска</p> <p>SiGledal http://veza.sigledal.org</p>	<p>SLOGI-Slovenski gledališki inštitut, Љубљана, Словенија</p> <p>Hrvatski ITI centar, Загреб, Хрватска</p> <p>Позорошни институт, Братислава, Словачка</p> <p>Позоришни институт у Будимпешти, Мађарска</p>	<p>Akademija za gledališče, radio, film in televizijo, Љубљана, Словенија</p> <p>Академија драмске умјетности свеучилишта у Загребу, Хрватска</p> <p>Академија сценских умјетности Сарајево, Босна и Херцеговина</p> <p>Факултет драмских умјетности, Цетиње, Црна гора</p>

Табела показује велики број фестивала на територији Србије, чији се садржаји делимично поклапају са садржајем Стеријиног позорја, како његове такмичарске селекције – домаћи драмски текст, тако и међународног програма *Кругови*. Потребно је да Стеријино позорје у будућности још више учврсти своју позицију најзначајнијег и најпрестижнијег националног фестивала домаће драме.

Недостатак информационих, едукационих и истраживачких садржаја, како на локалном, тако и на националном нивоу је евидентан, стога је од великог значаја покретање научних пројеката од пре неколико година, које је Стеријино позорје иницирало са сарадницима из других институција (Матица српска, Филозофски факултет у Новом Саду, Академија уметности у Новом Саду, Позоришни музеј Војводине и Српско народно позориште), као могући зачетак идеје о оснивању Позоришног инстиута Србије у Новом Саду, коме би се прикључиле и друге институције и појединци из Србије.

Мапа сарадње

Мапа сарадње одређује место које организација заузима заједно са другим институцијама и организацијама које делују у датом или сличном пољу. Она би требало да одговори на питања: Где је институција сада? И где настоји да буде у будућности? Ова питања би требало да допринесу реалном сагледавању и опишу односе које организација има са другима. Те релације се пре свега односе на партнерства и сарадњу, а не у смислу конкуренције. Мапа сарадње би требало да покаже могуће будуће правце које би институција требало да заузме како би побољшала своје деловање. Позиционирање установе показује тренутно стање у коме се Стеријино позорје налази. У својој преко 60 година дугој историји Стеријино позорје имало је бројне партнере и сараднике, како из земље, тако и из иностранства. Овај део анализе ће да се концентрише на оне дугорочне и оне сачињене у претходних неколико година. Евидентно је да би Стеријино позорје требало да се укључи у међународне пројекте, пре свега оне од Креативне Европе, а поготово имајућу у виду да је Министарство културе и информисања Републике Србије, основало Деск Креативне Европе Србије, како би подржало јавне културне установе и цивилни сектор у Србији који желе да узму учешћа у програмима Креативне Европе.

ГРАДСКИ - ЛОКАЛНИ НИВО

Град Нови Сад
Српско народно позориште
Академија уметности Нови Сад
Филозофски факултет Нови Сад
Позориште младих Нови Сад
Новосадско позориште
Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама
Гимназија „Светозар Марковић“, Нови Сад
Савез драмских уметника Војводине
Адвокатска комора Војводине
Гомекс, Зрењанин

сцеријино ђиозорје

НАЦИОНАЛНИ НИВО

Министарство културе и информисања Републике Србије
Универзитет уметности у Београду
Матица српска
САНУ
Србија-гас
Позоришни фестивал „Шабачко позоришно пролеће“
НИС
Ерсте банка
Фонд „Дара Чаленић“
Удружење драмских уметника Србије
Удрежење позоришних критичара и театролога Србије

РЕГИОНАЛНИ НИВО

Позоришни институт Братислава
Академија умјетности Осиек
Академија умјетности универзитета у Бањој Луци
Академија умјетности – Слобомир П универзитет, Бијељина

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

International Association of
Theatre Critics
International Theatre Institute
EFA. European Festivals
Association

НЕИСКОРИШЋЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛ

Гете институт
Француски институт у Србији
British Council, Србија
Институт Сервантес у Београду
Деск Креативне Европе – Србија
Индивидуални доноси и Мецене

ASSITEJ – Association for Children and
Young People
IETM – International Network for
Contemporary Performing Arts
NETA – New European Theatre Action

ЈАВНЕ УСТАНОВЕ
НЕВЛАДИН СЕКТОР
ПРИВАТНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ ИНСТИТУЦИЈЕ

Стеријино позорје као институција и Фестивал, основани су 1956. у Новом Саду са темељном мисијом подршке развоја и промоције домаћег драмског текста. Фестивал се од оснивања до 1991. одвија под називом Југословенске позоришне игре да би 1992, након распада Југославије, био преименован у Стеријино позорје које се одржава у периоду крај маја почетак јуна. Током свог постојања манифестација је доживела неколико концепцијских промена. Први Фестивал 1956. одржан је поводом обележавања 150 година од рођења и 100 година од смрти „оца“ наше драматургије Јована Стерије Поповића и тада су у конкуренцији за награде биле представе рађене по његовим текстовима. Следи период у ком су у такмичарској селекцији биле представе рађене по новим остварењима југословенских драмских аутора, уз неколико изузетака.

Већ у другој деценији свог постојања, крајем шездесетих, Позорје се у потпуности отвара за целокупну југословенску драмску литературу и у пуном смислу те речи постаје фестивал домаће драме. Следећа значајна промена, не у концепцијском смислу, уследила је почетком деведесетих након распада Југославије, што је условило сужавање позоришног простора који Позорје обухвата. Од 1993. тај простор сведен је на Србију и Црну Гору, а од 2006. само на Србију. Међутим, у истом периоду омогућено је да на Стеријиним позорју у такмичарској селекцији учествују инострана позоришта са представама по тексту домаћих аутора.

Управо сужени театарски простор довео је до нове концепцијске промене 2007. када Позорје постаје фестивал националне драме и позоришта, што је подразумевало да у конкуренцији за награде учествују и представе наших позоришта рађене по текстовима страних аутора. Тај концепт је напуштен 2017. и Позорје се враћа домаћем драмском тексту као окосници фестивала. Домаћим драмским текстом сматрају се драмска дела аутора који су држављани Србије, те иностраних који се изјашњавају као припадници српског језичког и културно-књижевног корпуса.

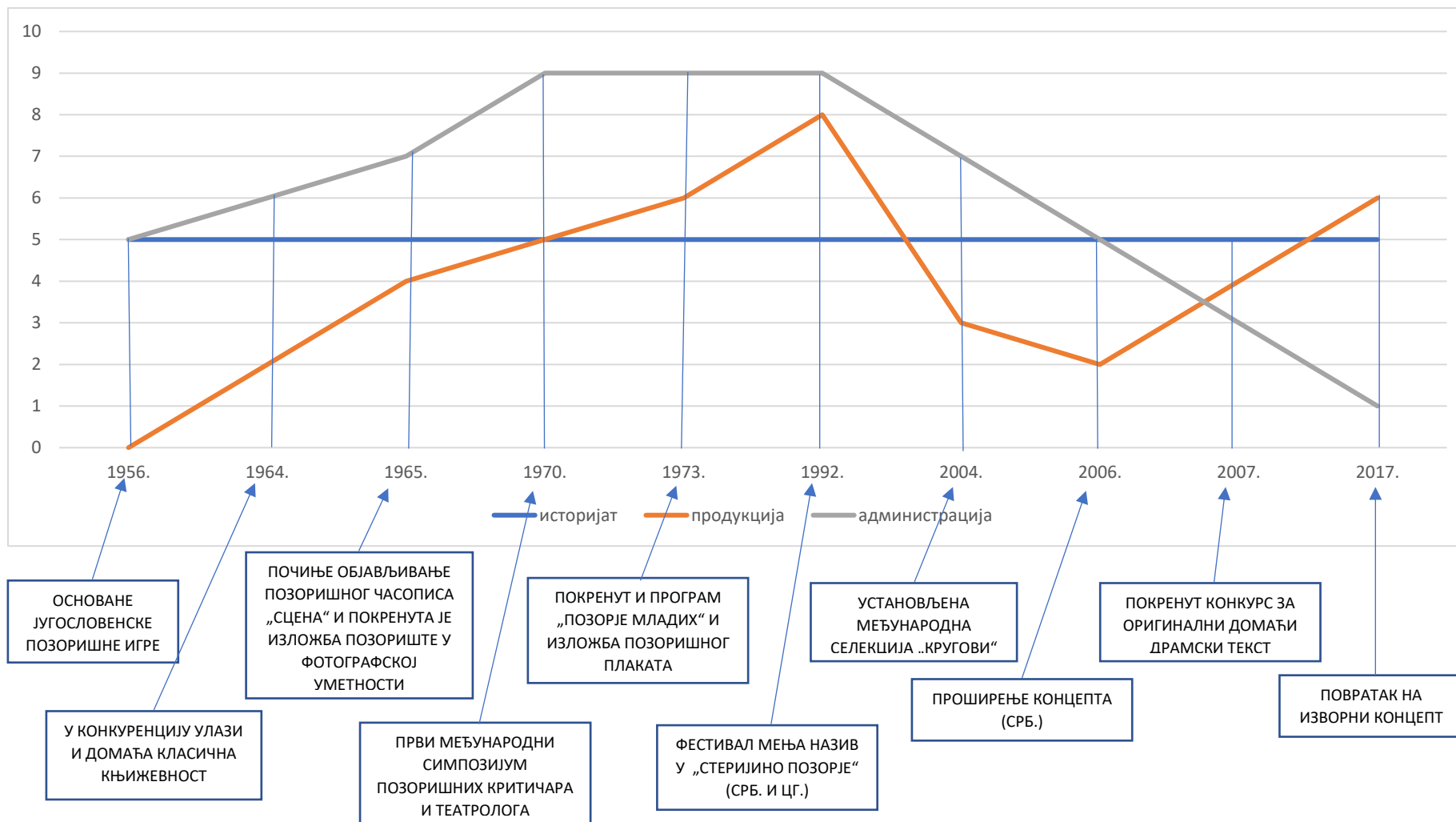
Важна новина уведена последњих година је Међународна селекција „Кругови“ (од 2004).

Округли сто установљен је 1966. Последњих година обухвата разговоре о представама у обема селекцијама. Значајан сегмент Фестивала чине пратећи програми. Међу традиционалним су:

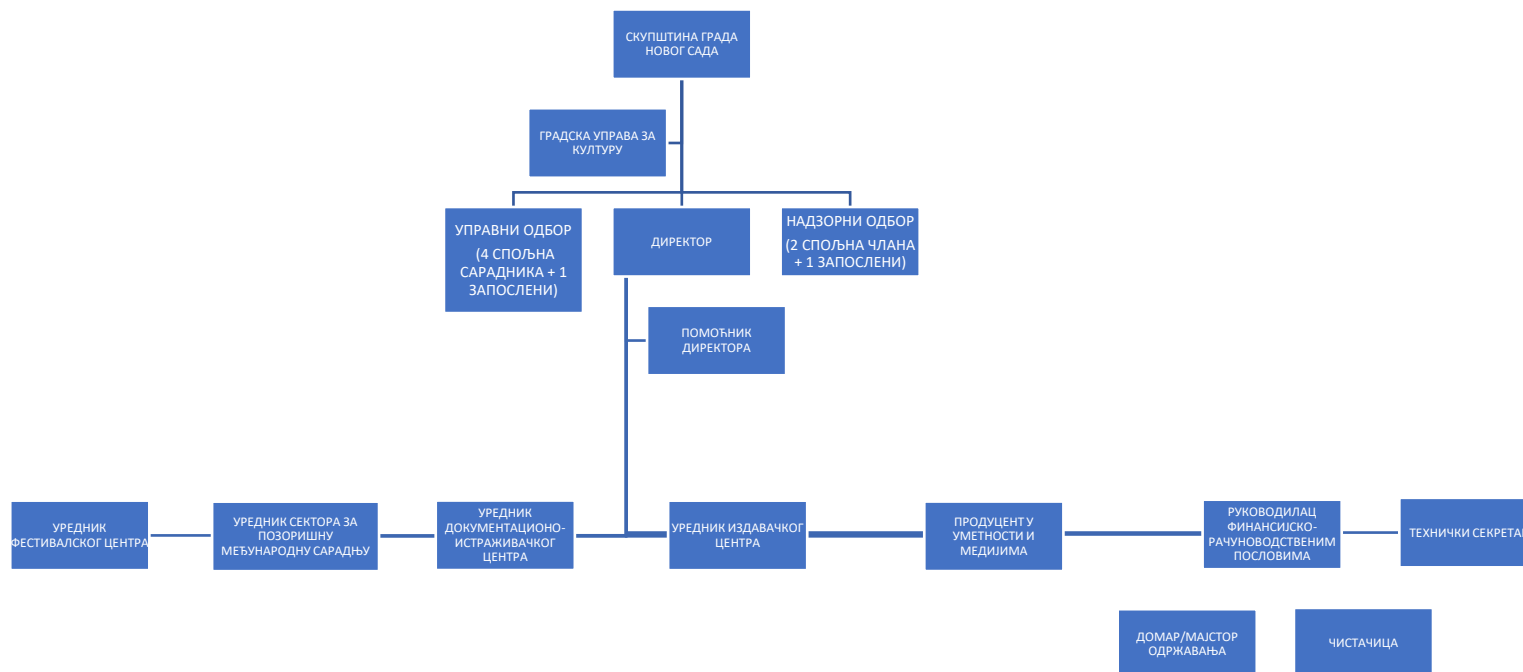
- Позорје младих – сусрет студената глуме, режије и драматургије високих позоришних школа за сценску уметност из наше земље и региона. Програм је покренут 1973, када су у тадашњој држави постојале четири високе позоришне школе, а ниједна прилика за њихово сусретање.
- Дани књиге – промоција позоришних издања;
- Трибина Стеријиног позорја – обновљена 2018;

- тријеналне манифестације Међународни симпозијум позоришних критичара и театролога (1970), Међународна тријенална изложба „Позориште у фотографској уметности“ (1965) и Изложба позоришног плаката и графичког обликовања (1973).
- Међународна тријенална изложба „Позоришна сценографија и костимографија“ (1966), укинута је 2004, међународни Тријенале „Позоришне књиге и периодике“ (1967) је последњи пут одржан 2006.
- У складу са својом основном мисијом Стеријино позорје од 2007. расписује Конкурс за оригинални домаћи драмски текст. До сада је награђено дванаесторо аутора, а већина победничких текстова доживела је своју инсценацију у нашим и позориштима у региону.

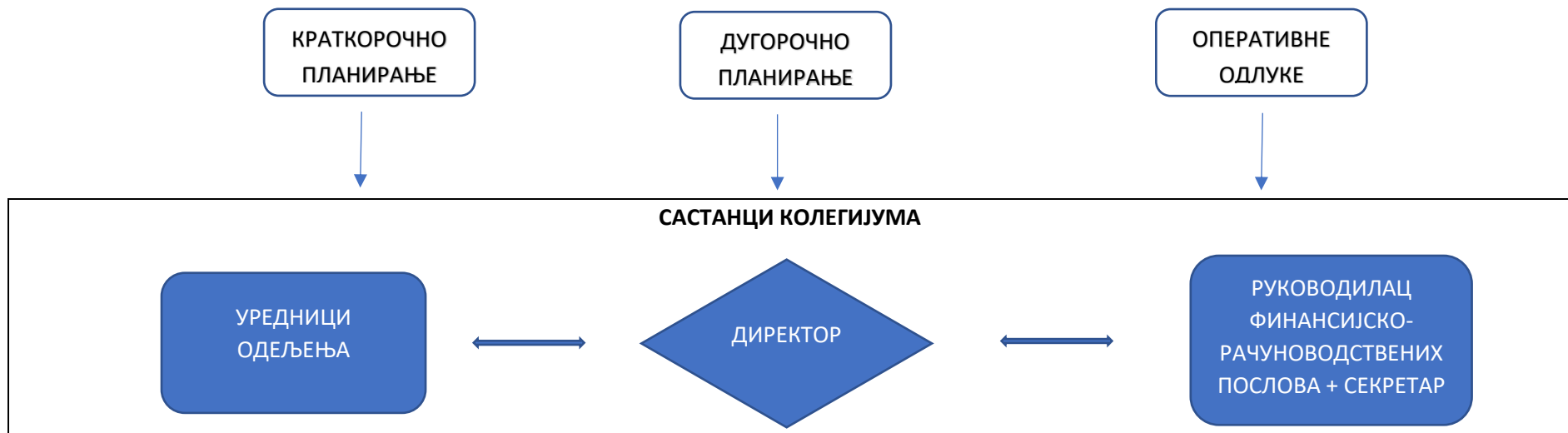
Паралелно са фестивалском делатношћу развијане су и остале важне активности и рад институције. Од 1956. започето је објављивање литературе из области историје и теорије позоришта кроз различите библиотеке, али и специјализована издања, монографије, зборнике, алманахе. Часопис „Сцена“ на српском језику покренут је 1965, а 1978. и на енглеском језику. Документационоистраживачка делатност, као основа за научни и историјски приступ драмској књижевности и позоришту развијана је такође од самих почетака институције.

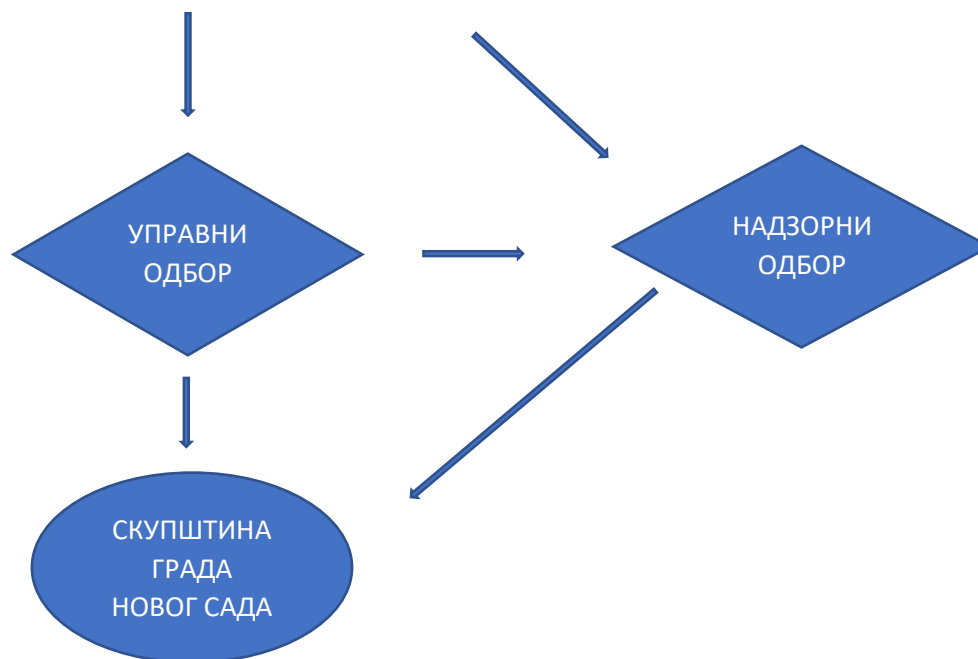
ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА СТЕРИЈИНОГ ПОЗОРЈА

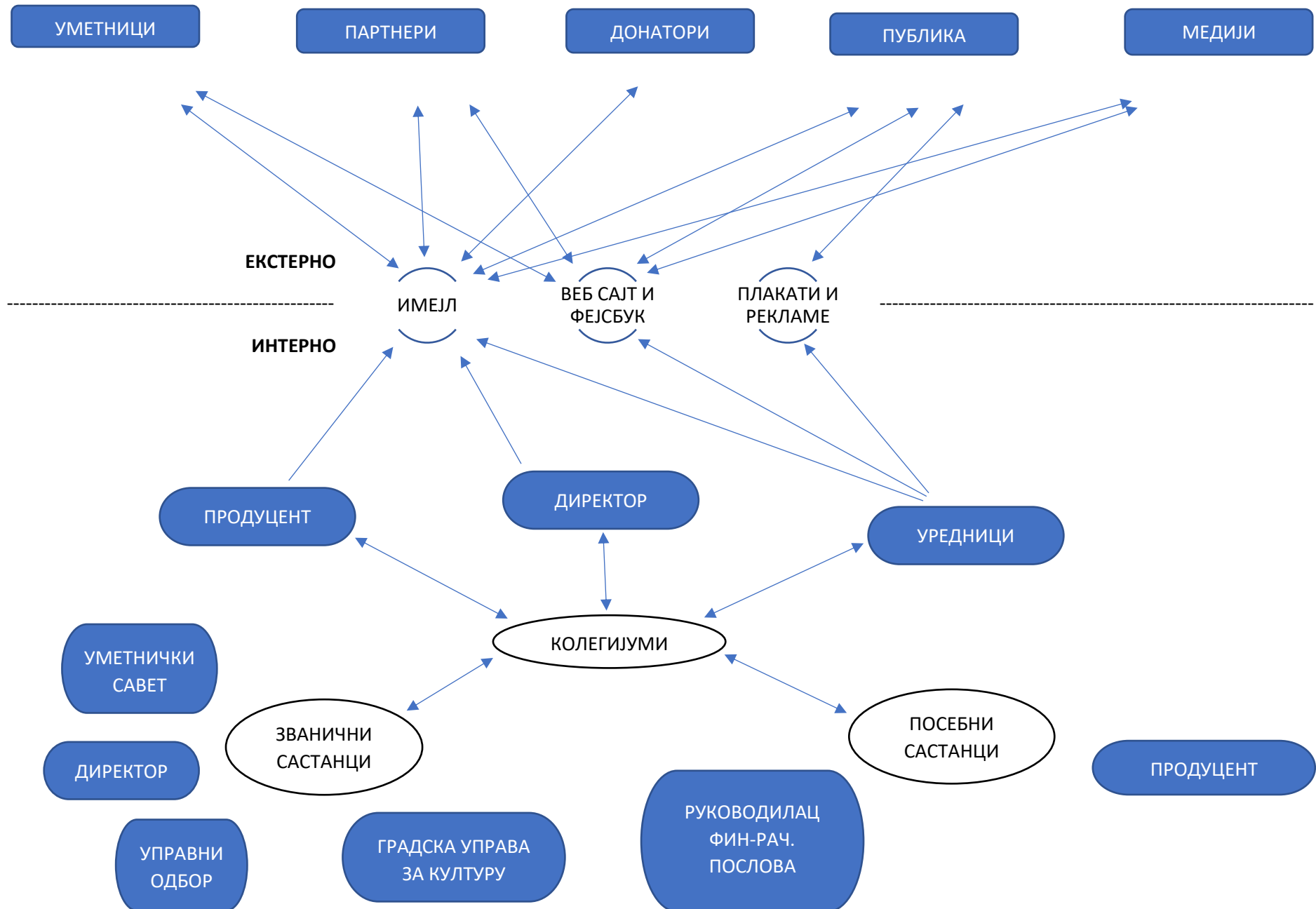
ДИЈАГРАМ ДОНОШЕЊА ОДЛУКА

ГОДИШЊЕ ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ

ДИЈАГРАМ ИНФОРМАЦИОНИХ ТОКОВА

КАКО НАС ДРУГИ ВИДЕ

Стеријино позорје је, од свог оснивања 1956, константно у фокусу наше позоришне, али и најшире јавности. Већина упућених коментара и примедби могу се подвести под категорију добронамерних и њихов циљ је, углавном, био да допринесу квалитетнијој реализацији основне мисије институције и фестивала – развој и афирмација домаћег драмског стваралаштва. У наставку доносимо неколико карактеристичних виђења рада Стеријиног позорја.

„Није потребно нарочито подсећати из каквих је дубоких националних стремљења Стерија, чије име није случајно везано за новосадски Фестивал, свој дар и свој геније, ставио у службу наше позоришне уметности која се тек рађала у првој половини прошлог века и наше драмске књижевности. Није случајно исто тако што је баш Нови Сад, који је пре сто и више година играо пресудну улогу у постављању базе нашег позоришта, и одмах био, већ онда, спојница између Београда и Загреба, настављајући своју велику културну традицију, дошао на идеју да, у промењеним приликама, данас, кад се код нас изграђује ново друштво, постави основе за један позоришни фестивал југословенских размера, и да га стави под знамење великог Стеријиног имена. Тако се кроз деценије, традиција и новина повезују: Нови Сад наставља свој пионирски посао културних спајања наших народа, и именом Стеријиним везује његово велико дело за зрачење и процват наше нове позоришне уметности и драмске књижевности.

Ова година сведочи, по броју пријављених позоришта, да долазак у Нови Сад на „Стеријино позорје“ и учествовање на њему постаје част за сва наша југословенска позоришта и за све наше драмске писце. Године које су пред нама показале да ће „Стеријино позорје“ заиста бити покретач развоја нашег новог југословенског позоришта и инспиратор размаха наше драмске литературе.“

Душан Матић (1957)

„Ако је у почетку Стеријино позорје било, превасходно, само један фестивал позоришних представа, који презентује оно што је најбоље и најинтересантније у једној садашњој жетви, оно је постепено и све одлучније, прерастало у једну сложену и свестрано заинтересовану позоришну институцију, која стално, првенствено и највише за време саме театарске смотре, ако не и у вези са њом, развија плодну и разноврсну делатност (конгресну, издавачку, изложбenu, сусрете, дискусије, симпозијуме), која самим Југословенским позоришним играма даје дубљи и свестранији интелектуални и уметнички карактер.“

Ели Финци (1973)

„Стеријино позорје претрпело је многе оптужбе, насртаје и приговоре, од циљано политичких, до оних брзоплетих из професије. Одолело им је. Бранило се позоришним и уметничким доказима, што му је створило имунитет, не да се иза њега скрива, већ да то упориште афирмише и очува. Многи јаросно наглашени и невешто срочени предлози за брзу промену концепта, преуређење, за укидање чак, непромишљени су и наивни у својој недоречености.“

Вида Огњеновић (2003)

„И најповршнији поглед на претходних шест деценија, открива да је у животу Позорја било година и периода посебних успеха и резултата, али и година обележених кризама, сумњама, посртањем, грчевитом борбом да, упркос свему, фестивал и институција опстану. Било је понекад, нарочито у време ратног пожара, материјалног сиромаштва и културне гетоизације, равно подвигу сачувати бар неке од његових основних програма, а свако обнављање и враћање у живот ранијих или нових вредности, било је за славље. Тако су, рецимо, у новије време, регионалне радионице савременог драмског текста (јавна читања), Конкурс за домаћу драму, копродукцијски ангажман – недвосмислена потврда да савремена драма и даље остаје она драгоцен, непрекинута нит која, између осталог, Стеријино позорје чини јединственом институцијом.“

Милета Радовановић (2015)

Награде и признања

Стеријино позорје је за свој досадашњи рад добило бројне награде и признања, као што су: Октобарска награда града Новог Сада и Златна медаља „Јован Ђорђевић“ коју додељује Српско народно позориште.

АНАЛИЗА ПРОСТОРА И РЕСУРСА

Просторије Стеријиног позорја налазе се у Змај Јовиној улици број 22/1. Ту су смештене канцеларије запослених као и богата архива на чијем се прикупљању ради од самог оснивања 1956. Током године овде се организују бројни програми (Позоријански сусрети, промоције, предавања, трибине, прес конференције) на којима се промовишу партнерске установе и поједници који су утицали на развој позоришне уметности и драмске књижевности на овим просторима. Како је позоришни фестивал једна од основних делатности институције, логична је потреба за позоришним сценама на којим би се гостујуће представе играле. Из тог разлога сваке године Позорје сарађује са свим позориштима на територији града Новог Сада.

Простори

Српско народно позориште основано је 1861. у Новом Саду. Највећи део фестивала одржава се управо у згради СНП-а. На располагању Позорју су све три сцене: велика сцена „Јован Ђорђевић“, мала сцена „Пера Добриновић“ и Камерна сцена као и фоајеи у којима се организују изложбе, округли столове и разни пратећи програми. Пошто Стеријино позорје има свега десеторо стално запослених и ограничене техничке услове, ангажује се техничка подршка СНП-а (сценски радници, светло-тон мајстори, обезбеђење...). У случајевима кад ни једна од три сцене Српског народног позоришта не одговара потребама гостујућих ансамбала онда се представе и програми одвијају у **Позоришту младих** и **Новосадском позоришту**. И у тим ситуацијама ангажују се запослени у тим позориштима као техничка подршка.

Технички капацитети и ресурси новосадских позоришта уназад две–три деценије су веома ограничени и скромни, што је последица вишегодишњег неулагања у њихову модернизацију. Ово представља озбиљан проблем и у организацији и реализацији најважнијег домаћег позоришног фестивала, те је примаран задатак да се у сарадњи са оснивачима, Градом Новим Садам и АП Војводином у наредном периоду обезбеде средства и услови за модернизацију сценске технике и општих услова у овим позориштима.

Ресурси (опрема)

Постојеће стање у погледу опреме у новосадским позориштима изискује ангажовање техничке подршке, што захтева значајна финансијска средства. Уколико у скорије време не дође до обнављања сценске технике у театарским кућама у Новом Саду, Позорје ће иницирати заједничку акцију Српског народног позоришта, Позоришта младих и Новосадског позоришта, у покушају превазилажења поменутих проблема.

ПРОСТОР И ТЕХНИКА	просторни капацитет	5
	приступачност простора	3
	технолошка опремљеност	1
	распоживост технике	2
	комуникациони канали	5

Систем оцењивања:

- 1 – потребно је неодложно посветити пажњу овој области и хитно је побољшати
- 2 – потребно је посветити пажњу
- 3 – потребно је побољшање
- 4 – потребно је делимично побољшање, али, није суштинско, није хитно
- 5 – има простора за побољшање
- 6 – нема потребе за побољшање у овом тренутку

ФИНАНСИЈСКИ ОКВИРИ УСТАНОВЕ

Град Нови Сад, као оснивач Стеријиног позорја, главни је стратешки партнер и финансијер институције и учествује са око 65% средстава у односу на укупни буџет институције. Стеријино позорје је једна од 13 градских институција културе, а у целокупном градском буџету за њихово функционисање Позорје учествује са 5,15%, што је око 37.000.000,00 динара у претходних неколико година. Од тога на плате и доприносе одлази 25%, материјалне трошкове 5%, а програме и пројекте 70%. Узимајући у обзир значај Позорја, који увелико превазилази границе наше земље, више је него природно да Позорје има посебан третман код Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама и Министарства културе и информисања Републике Србије. Досадашња добра пракса подразумевала је да ове две инстанце финансирају програмске делатности институције у износу од око 20% од укупних програмских средстава. То је ниво на коме треба инсистирати и убудуће. Стеријино позорје значајна финансијска средства добија и од

спонзора и донатора. У протеклих петнаест година генерални спонзор Фестивала био је НИС. Такође, од виталне је важности обезбедити још неколико спонзорских уговора с друштвено одговорним компанијама, чиме би се постигла финансијска сигурност Позорја и испуњење свих програмских делатности. С тим у вези, Стеријино позорје је у 2018. остварило сарадњу и са компанијама Србија-гас и Ерсте банка, а већ пет година један од важних покровитеља Позорја је и Гомекс из Зрењанина. Овакав вид сарадње наставиће се и у наредном периоду. Средства добијена од спонзора и донатора крећу се у протеклих неколико година у висини од око 10%. Сопствени приходи од продаје улазница, књига и часописа износе око 5%. Оно на чему ћемо упорно инсистирати јесте обавеза финансирања из буџета, јер не постоје услови за излазак на тржиште, о чему се у последњих неколико година говори у јавности. Институције културе које чувају и развијају темељне културне и уметничке вредности једне заједнице не могу и не смеју прилагођавати своје програме и делатности квазикомерцијалним садржајима. Таква пракса неминовно води апсолутном урушавању система вредности, односно културној деградацији целокупног друштва.

У светлу чињенице да је Нови Сад Европска престоница културе 2021. и да се отварају реалне могућности суфинансирања из европских фондова, неопходно је у координацији са домаћим надлежним институцијама, обезбедити једноставније законске процедуре за приступ овим фондовима, односно стручно оспособљавање запослених за израду пројеката и аплицирање на међународне конкурсе.

Пример планирања и израде финансијског плана Стеријиног позорја

ПРИХОДИ И РАСХОДИ СТЕРИЈИНОГ ПОЗОРЈА ЗА 2018.

ПРИХОДИ

Укупно оставарени приходи из буџета – извор 01 износе 36.473.641,31

Укупно остварени приходи из буџета – извор 07 износе 6.644.598,29

Укупно остварени приходи из добровољних трансфера од физичких и правних лица – извор 08 износе 500.000,00

Укупно остварени сопствени приходи – извор 04 износе 3.003.004,00

Нераспоређени вишак прихода из ранијих година – извор 13 износи 124.779,08

УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ (извор 01, 04, 07, 08 и 13) износе 46.746.022,68

Сопствена средства

Стеријино позорје остварило је сопствене приходе у износу од 3.003.004,00 динара, и то: 1.550.000,00 спонзорство и 1.453.004,00 динара од продаје улазница за представе на 63. фестивалу, публикација у издању Позорја као и пројекат Змајеве дечје игре.

Расходи са свих извора финансирања

Ек.клас.	Средства из буџета извор 01	Средства из буџета извор 07	Сопствени приходи извор 04	Трансфери од других нивоа власти извор 07	извор 08	Нераспоређени вишак прихода из ранијих година извор 13	УКУПНО
411	8,117,602.07						8,117,602.07
412	1,453,050.78						1,453,050.78
413	126,098.30		5,000.00				131,098.30
414	333,333.30						333,333.30
415	174,716.69						174,716.69
416	312,448.00		28,871.00				341,319.00
421	3,513,783.25	300,000.00	316,575.93				4,130,359.18
422	293,200.37						293,200.37
423	11,257,140.16	1,350,000.00	1,957,537.08		500,000.00		15,064,677.24
424	8,929,739.98	4,994,598.29	667,298.42			124,779.08	14,716,415.77
425	152,688.00						152,688.00
426	814,537.28						814,537.28
465	828,239.13						828,239.13
481							0.00
482			24,205.00				24,205.00
483							0.00
512	167,064.00						167,064.00
515							0.00
УКУПНО	36,473,641.31	6,644,598.29	2,999,487.43	0.00	500,000.00	124,779.08	46,742,506.11

ПРОГРАМСКО–ОРГАНИЗАЦИОНЕ СМЕРНИЦЕ И СТРАТЕГИЈЕ ПОВЕЗИВАЊА

Програмска политика Стеријиног позорја треба да буде усмерена ка очувању традиционалних вредности националне културе и језика, идентитета и свих особености које одликују нашу драмску и позоришну баштину, али и ка неговању савременог стваралаштва и повезивању са ширим европским и светским културно-уметничким контекстом. Позорје и надаље остаје место окупљања креативних идеја, еминентних позоришних уметника, теоретичара, историчара и критичара књижевности, драме и театра, јер само на тај начин може сачувати углед и интегритет институције и формулисати стратегију развоја.

Фестивалски центар са сектором за међународну позоришну сарадњу

- Избор селектора фестивала из реда позоришних стручњака, теоретичара или уметника на максималан мандат од две године.
- Обезбеђивање техничко-финансијских услова за сваки селекциони циклус од септембра до априла и координација са позориштима из земље и региона у вези са планом гледања представа.
- Осмишљавање, припреме и реализација пратећих програма фестивала (Позорје младих, изложбе, трибине, округли столови, промоције) са сарадницима и институцијама. Позорје младих захтева интензивну комуникацију са високим позоришним школама из земље и региона које учествују у овом програму; традиционална изложба „Сцена, маска, лутка, костим“ у организацији и сарадњи са Центром за ликовно образовање деце и омладине Војводине; трибине и радионице подразумевају учешће студената драматургије Академије уметности у Новом Саду; изложбе студената сценског дизајна са Факултета техничких наука у Новом Саду у сарадњи са *Шок задругом*; промоција позоришних издања Стеријиног позорја и других издавачких кућа које објављују ову врсту литературе (Позоришни музеј Војводине, СЛЮ, Позоришни музеј Србије...); организација и реализација тријеналне „Изложбе позоришног плаката и графичког обликовања“ 2022.
- Обезбеђивање техничко-финансијских услова за одржавање фестивала од 26. маја до 3. јуна сваке године, уз подршку Српског народног позоришта, Новосадског позоришта, Позоришта младих, Културног центра Новог Сада, Академије уметности Нови Сад.

- Унапређење и модернизација техничко-технолошких капацитета новосадских позоришта кроз активну сарадњу са оснивачима, Градом Новим Садом и АП Војводином, као и аплицирање на ИПА и друге европске фондове, који опредељују средства за ове намене.
- Организација и реализација тријеналног Међународног симпозијума позоришних критичара и театролога у сарадњи са Међународном асоцијацијом позоришних критичара 2021. и 2024.
- Организација и реализација тријеналне изложбе „Позориште у фотографској уметности“ под покровитељством Међународне федерације фотографске уметности и Фото савеза Србије 2020. и 2023.
- Расписивање Конкурса за оригинални домаћи драмски текст сваке године 1. септембра (траје до 30. новембра).
- Реализација копродукција са позориштима из земље и региона на основу победничких текстова са Конкурса.
- Редовно одржавање месечних програма *Позоријански сусрети* у Стеријином позорју и на фестивалима и институцијама у земљи и региону.
- Интензивна међуфестивалска и међународна сарадња у циљу промоције делатности Стеријног позорја и реализација заједничких програма кроз копродукције представа, изложбе, симпозијуме и трибине.
- Покретање нових заједничких пројеката са сродним фестивалима из региона (Теден словенске драме Крањ, Марулићеви дани Сплит и Фестивал босанскохерцеговачке драме Зеница) по моделу *Радионица драмског текста* реализованих у протеклом периоду.
- У координацији са Фондацијом ЕПК 2021 и новосадским позориштима, а на основу програмских смерница Фондације ЕПК 2021 реализовати копродукцентску представу уз потенцијално учешће партнера из региона, у склопу програма ЕПК 2021.

Издавачки центар

- Обезбеђивање финансијских, техничких и кадровских услова, као и неопходних сарадника – аутора текстова за континуирано објављивање четири броја часописа „Сцена“ на српском и једне свеске на енглеском језику годишње. Компетентност чланова редакције и њихова независност у креирању тема и уређивачке политике не смеју бити ни на који начин угрожени.
- Издавачки план за све библиотеке Стеријиног позорја мора пратити развој савремене домаће театрологије и драматургије, али и радове најреферентнијих иностраних аутора. Највећа база рукописа, односно научних радова за објављивање бира се на основу препорука стручних сарадника са Факултета драмских уметности у Београду, Академије уметности Нови Сад, Филозофског факултета у Новом Саду и Филолошког факултета у Београду. Неопходно је наставити започету праксу заједничких издања са сродним институцијама као што су Позоришни музеј Војводине, Позоришни музеј Србије, Матица српска, али и

независним издавачима. С тим у вези, у плану је објављивање „Антологије савремене кинеске драме“ у сарадњи са издавачком кућом „Агора“ из Новог Сада у 2021. Такође, отварају се могућности суиздаштва са Гете институтом у Београду (ова сарадња већ је успостављена приликом објављивања часописа „Сцена“ који је у целини био посвећен савременој немачкој драматургији). Модел успешне сарадње са Позоришним институтом Словачке и фондацијом „Слолиа“ из Братиславе који је резултирао издавањем „Антологије нове словачке драме“ биће примењен и убудуће са потенцијалним партнерима из иностранства.

- Континуирано објављивање часописа „Сцена“ у електронској форми на сајту Стеријиног позорја, као и књига из свих библиотека Позорја.
- Обезбеђивање ефикасне дистрибуције свих издања Стеријиног позорја ангажовањем одговарајућих агенција.

Документационоистраживачки центар

- Континуирано сакупљање, обрада и класификација грађе из позоришног живота земље, уз примену савремене методологије и техничко-технолошких капацитета.
- Интензивирање процеса дигитализације свих збирки Стеријиног позорја, као вид заштите и промоције културног наслеђа и стварања дигиталног позоришног архива, уз јачање кадровско-стручних потенцијала и у сарадњи са институцијама које имају значајно искуство у процесу дигитализације архивске и уметничке грађе (Позоришни музеј Војводине, Позоришни музеј Србије, Музеј града Новог Сада, Историјски архив града Новог Сада...).
- Редовно објављивање *Годишњака позоришта Србије*, уз наставак израде нове апликације за *Годишњак* и његову примену најкасније током 2021.
- Наставак започетих научних истраживања и објављивање Зборника радова, у сарадњи са истраживачима са Филозофског факултета у Новом Саду, Академије уметности Нови Сад, Позоришног музеја Војводине, Српског народног позоришта, Матице српске, уз проширивање броја сарадника из других сродних институција. До краја 2019. сачинити Елаборат о потреби оснивања Позоришног института Србије (најпре при Стеријиним позорју, а касније као самостална институција).
- Грађа у збиркама Стеријиног позорја у великој мери сведочи о историји и развоју драмске књижевности и позоришта на просторима бивше Југославије, што ствара предуслове за заједничке пројекте (научни скупови, трибине, изложбе, округли столови) из ове области са позоришним институцијама из целог региона. На тај начин Позорје ће најнепосредније учествовати у промоцији и афирмацији мултикултурализма и међуетничке сарадње.

- Обновити предавања о историјату Стеријиног позорја и презентације збирки Позорја, која су редовно одржавана за студенте Одсека за продукцију Академије уметности Нови Сад и Департмана за географију, туризам и хотелијерство Природно-математичког факултета у Новом Саду, и проширити круг публике на ученике средњих школа и других факултета.

СТРУЧНО–КАДРОВСКА СРУКТУРА

Стеријино позорје је почетком деведесетих година прошлог века имало 20 запослених, да би само две деценије касније, према последњем Правилнику о организацији и систематизацији послова, било сведено на 11 радних места. Уредба о забрани запошљавања оставила је тешке последице на институцију на стручно-кадровском плану. Узимајући у обзир да су се делатности и активности Позорја у знатној мери повећале, а да је дошло до смањења броја запослених, очигледно је да та ситуација крајње нелогична и угрожава не само рад институције, већ и њен интегритет и углед. Стога је нужно у што краћем року, а одмах по укидању Уредбе о забрани запошљавања у јавном сектору, у договору са оснивачем Стеријног позорја, Градом Новим Садам, Управом за културу, али и Министарством културе и информисања и Министарством финансија, пронаћи начин за превазилажење тренутног стања.

На основу сагледавања реалне ситуације и потреба Позорја, следећа радна места била би неопходна:

- сарадник у Документационоистраживачком центру,
- Правник,
- Сарадник у Фестивалском центру,
- Контиста – билансиста у рачуноводству.

Стручно усваршавање запослених, семинари и обуке, такође су приоритети, јер нове технологије, измене у законској регулативи и буџетском систему, савремени приступи и методологије у раду институција културе, захтевају нова знања и вештине. Стеријино позорје ће у том смислу пратити све актуелности и прилагођавати своје делатности и радне процесе таквим околностима.

НАЈВАЖНИЈЕ РАЗВОЈНЕ ЛИНИЈЕ

- Унапређење инфраструктурних позоришних капацитета
- Интензивирање регионалне сарадње
- Програмска диверсификација делатности
- Развој копродукцијских позоришних модела
- Интерсекторска сарадња и развој нових програма и пројеката
- Унапређење научно-истраживачке делатности
- Употреба нових технологија у промоцији програмских садржаја
- Јачање кадровске структуре и додатна едукација запослених
- Диверсификација ресурса финансирања

КОМЕ И КАКО СЕ ОБРАЂА СТЕРИЈИНО ПОЗОРЈЕ

Стеријино позорје, као институција и национални позоришни фестивал, са свим својим програмима и делатностима, од оснивања 1956, обраћа се најширој театарској и читалачкој публици. Фестивалски програм је медијски најатрактивнији и најзанимљивији за стручну позоришну, али и „обичну“ публику. У зависности од селекованих представа, зависи и интерес гледалаца. У принципу, публику Позорја чине најразличитије генерације, од средњошколске и студентске до најстаријих поклоника театарске уметности. Када је реч о њиховој образовној структури, она се не разликује од уобичајене позоришне публике, дакле преовладавају високо образовани. Пратеће програме Фестивала, прате и специфичне групе: „Позорје младих“ највише занимања побуђује код млађе популације; изложба „Сцена, маска, лутка, костим“ предшколску и основношколску популацију; Трибине и симпозијуми се обраћају, пре свега, стручној јавности – критичарима, театролозима и драмским уметницима.

Издавачка делатност Стеријиног позорја, са часописом „Сцена“ и књигама из области теорије и историје театра, своју читалачку публику има у професионалним и стручним круговима повезаним са позоришном уметношћу и драмском књижевношћу.

Стеријино позорје комуницира са потенцијалном публиком путем средстава јавног информисања, конференција за медије и гостовањима на телевизијама и радио станицама, интервјуима у штампаним медијима, затим преко сајта Позорја и друштвених мрежа, као и промотивним материјалима у којима се најављују програми Фестивала. У циљу побољшања промоције делатности и активности институције, Позорје ће настојати да, у складу са финансијским могућностима ангажује маркетиншку агенцију, чиме би се значајно унапредила и осавременила комуникација са најширом јавношћу.

ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

Комплексност и разнородност делатности Стеријиног позорја, од организације и реализације најважнијег домаћег позоришног фестивала са бројним пратећим програмима (Позорје младих, изложбе, симпозијуми, трибине, округли столови, промоције...), издваштва (часопис за позоришну уметност *Сцена* и књиге из области историје и теорије позоришта и драмске књижевности, документационоистраживачке делатности, до богате међународне сарадње, захтевају специфичне моделе праћења и ефикасне евалуације. Када је реч о фестивалском програму релевантне оцене добијају се од стручног жирија, затим публике која својим гласовима награђује најбољу представу, као и од позоришних критичара, акредитованих новинара и одјека у штампаним и електронским средствима информисања. У овом сегменту битне информације стижу и од посетилаца сајта Позорја и платформи на друштвеним мрежама. Такође, један од задатака Уметничког савета Стеријиног позорја, који чине представници Удружења драмских уметника Србије, Удружења драмских писаца Србије и Савеза драмских уметника Војводине, јесте да анализира и оцени уметничко-естетска достигнућа на Фестивалу, али и у осталим делатностима Позорја. О издаваштву и документационоистраживачкој делатности, релевантни подаци се добијају на основу рецентних текстова у стручним публикацијама, али и у осталим медијима о објављеним насловима, односно реализованим научним пројектима и зборницима радова. Уз све то, Стеријино позорје од оснивања 1956. сакупља, анализира и обрађује исечке из медија, осврте и аналитичко-критичке текстове и прилоге о својим програмима, чиме је формирана изузетно богата архивска грађа, односно хемеротека, на основу које се, између осталог, планирају и реализују будуће активности институције. Све ове сегменте, као и финансијско пословање и законитост у раду утврђују, прате и контролишу Управни и Надзорни одбор, односно оснивач Позорја, Скупштина Града Новог Сада.

Председница Управног одбора

Тијана Делић